

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 08
Ταχ. Κώδικας: 105 59 - Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Λιακόπουλος
Τηλέφωνο: 2144055235
e-mail: kostis.liakopoulos@gmail.com

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

«Η ετήσια έκθεση του ΟΟΣΑ αποκαλύπτει πως η Ελλάδα, ανάμεσα σε 35 χώρες, καταγράφει μία από τις χειρότερες επιδόσεις σε επίπεδο μισθών, με αποτέλεσμα άνω του 65% του πληθυσμού, να βιώνει ουσιαστικές οικονομικές δυσχέρειες»

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. **1215/12-11-2024** Ερώτηση

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον βουλευτή του κόμματος Σπαρτιάτες κ. Χαλκιά Αθανάσιο, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Έρευνας του Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών του 2023 της ΕΛΣΤΑΤ που δημοσιεύτηκαν στις 3/4/24 το ποσοστό κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού για την Ελλάδα εκτιμήθηκε στο 26,1% και σημείωσε μείωση κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2022 (26,3%). Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού συντίθεται από τους επιμέρους δείκτες του κινδύνου φτώχειας, του κινδύνου υλικής και κοινωνικής στέρησης και της χαμηλής έντασης εργασίας.

Η παρατηρούμενη μείωση του δείκτη κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού το 2023 σε σχέση με το 2022 οφείλεται κυρίως στη μείωση του δείκτη έντασης εργασίας σε 8,3% το 2023 από 9,5% το 2022. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το 2023 το ποσοστό πληθυσμού 18-64 ετών σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας ανέρχεται σε 9,5%, μειωμένο κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες από το 2022 (10,6%).

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της ίδιας έρευνας, που πραγματοποιείται με κοινή μεθοδολογία σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ποσοστό φτώχειας στην Ελλάδα πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή πριν υπολογιστούν τα κοινωνικά επιδόματα και οι συντάξεις στο συνολικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών) ανερχόταν σε 45,1%. Μετά τον υπολογισμό των συντάξεων αλλά χωρίς τον υπολογισμό των κοινωνικών επιδομάτων το

ποσοστό φτώχειας ανέρχεται σε 23,1% ενώ μετά και τον υπολογισμό των κοινωνικών επιδομάτων ανέρχεται σε 18,9%.

Οι υπολογισμοί αυτοί δείχνουν τη συμβολή τόσο των συντάξεων όσο και των κοινωνικών επιδομάτων (μεταξύ των οποίων είναι και το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα) στη μείωση του κινδύνου φτώχειας και κατ' επέκταση του κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Αξίζει επίσης να επισημανθούν ειδικότερα τα πορίσματα της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών σχετικά με το ποσοστό υλικής και κοινωνικής στέρησης που συνδέεται άμεσα με την αγοραστική δύναμη των πολιτών. Το ποσοστό υλικής και κοινωνικής στέρησης ορίζεται ως το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον 7 από έναν κατάλογο 13 αγαθών και υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό προσδιορίζεται ο δείκτης «ποσοστό του πληθυσμού με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις – Ευρώπη 2030». Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Έρευνας του Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών του 2023 της ΕΛΣΤΑΤ που δημοσιεύτηκαν στις 3/4/24, το ποσοστό υλικής και κοινωνικής στέρησης στην Ελλάδα ανέρχεται σε 13,5%. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσοστό αυτό στην Ελλάδα βαίνει μειούμενο τα τελευταία χρόνια.

Συγκριτικά με το προηγούμενο έτος η μείωση ανέρχεται σε 0,4 ποσοστιαίες μονάδες, μειώθηκε δηλαδή από 13,9% το 2022 σε 13,5% το 2023. Η μείωση αυτή στην Ελλάδα ισχύει και για τα δύο φύλα. Στους άνδρες το ποσοστό μειώθηκε από 13,1% το 2022 σε 12,9% το 2023 (0,2 ποσοστιαίες μονάδες) και στις γυναίκες μειώθηκε από 14,6% το 2022 σε 14,1% το 2023 (0,5 ποσοστιαίες μονάδες). Αντιθέτως, στην Ευρωπαϊκή Ένωση το ποσοστό υλικής και κοινωνικής στέρησης αυξήθηκε οριακά μεταξύ 2022 και 2023 από 6,7% σε 6,8% αντίστοιχα.

Στην Ελλάδα υλοποιούνται διάφορα προγράμματα με στόχο τη μείωση του κινδύνου φτώχειας και του ποσοστού υλικής και κοινωνικής στέρησης, ένα εκ των οποίων είναι το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ).

Το ΕΕΕ είναι ένα προνοιακό πρόγραμμα που απευθύνεται σε νοικοκυριά που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, του οποίου η καθολική εφαρμογή ξεκίνησε το έτος 2017. Υλοποιείται σε όλους τους Δήμους της χώρας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος, όπως ορίζονται στην υπ' αριθμ. Δ13/οικ.53923/23-7-2021 Κ.Υ.Α. «Τροποποίηση των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα» (Β'3359), και τη διόρθωση σφάλματος που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Β'3554/2021, όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ.97046/6-11-2023 (Α'6456) και ισχύει. Το πρόγραμμα συνδυάζει τρεις βασικούς πυλώνες: Ι. Εισοδηματική ενίσχυση ΙΙ. Διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και αγαθά ΙΙΙ. Διασύνδεση ωφελουμένων με υπηρεσίες ενεργοποίησης

Το ποσό που εγγυάται το πρόγραμμα για κάθε νοικοκυριό, διαμορφώνεται ανάλογα με τον αριθμό και την ηλικία των μελών του. Μετά από την αύξηση του ΕΕΕ κατά 8%, η οποία εφαρμόζεται για τις αιτήσεις που εγκρίνονται από 1η Δεκεμβρίου 2023, για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό ορίζεται ποσό 216€ ανά μήνα, για κάθε επιπλέον ενήλικο μέλος του νοικοκυριού προβλέπεται προσαύξηση του εγγυημένου ποσού κατά 108€ ανά μήνα και για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού προσαύξηση κατά 54€ ανά μήνα. Επισημαίνεται ότι στο νοικοκυριό που απαρτίζεται από μονογονεϊκή οικογένεια το μεγαλύτερο σε ηλικία ανήλικο παιδί λογίζεται ως ενήλικας. Περαιτέρω αύξηση αναμένεται να δοθεί στο ΕΕΕ στο πλαίσιο σχεδίου για την αναμόρφωση των βασικών προνοιακών επιδομάτων.

Το Πρόγραμμα δεν έχει στόχο μόνο την οικονομική ενίσχυση των αιτούντων, αλλά συνδυάζει και άλλες συμπληρωματικές κοινωνικές υπηρεσίες, παροχές και αγαθά. Οι ωφελούμενοι του Προγράμματος έχουν σε εθνικό επίπεδο δυνατότητα άμεσης ένταξης στις παροχές και δράσεις της Προτεραιότητας 6-Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέρηση του ΕΚΤ+ (πρώην ΤΕΒΑ) όπου τους παρέχονται είδη τροφίμων ή και βασικά υλικά αγαθά, ενώ δύνανται να εντάσσονται και στο κοινωνικό τιμολόγιο παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας. Σε τοπικό επίπεδο υπάρχει κατά περίπτωση η δυνατότητα ένταξης σε προγράμματα απαλλαγής από δημοτικά τέλη, κοινωνικό τιμολόγιο ύδρευσης κ.λπ. Από την 1η Ιουνίου 2021 ξεκίνησε η καθολική εφαρμογή του προγράμματος διασύνδεσης ωφελουμένων του ΕΕΕ με τον 3ο πυλώνα του προγράμματος, δηλαδή με αντικείμενο την παραπομπή τους σε δράσεις ενεργοποίησης και ένταξης στην απασχόληση.

Παράλληλα, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σχεδιάζει και υλοποιεί μια σειρά από στεγαστικές πολιτικές, προκειμένου να στηρίξει έμπρακτα όσους βρίσκονται σε επισφάλεια στέγασης ή σε καθεστώς αστεγίας και εν γένει ζουν υπό συνθήκες φτώχειας και ευαλωτότητας. Ανάμεσα στα προγράμματα αυτά είναι τα εξής:

1. Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστεγούς»

Το Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστεγούς» υλοποιείται από το 2018 με Διαχειριστική Αρχή τον ΟΠΕΚΑ (τέως ΕΙΕΑΔ) και στοχεύει στην παροχή στέγης, κοινωνικής στήριξης και εργασιακής επανένταξης αστεγών.

Το πρόγραμμα υλοποιείται από Δήμους σε συνεργασία με νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστοποιημένα ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τρέχουσα φάση, εφαρμόζεται από 42 Δήμους και έχει στεγαστεί το σύνολο των προβλεπόμενων, σύμφωνα με τις αποφάσεις ένταξης σχεδίων, νοικοκυριών, ήτοι 558 νοικοκυριά (862 ωφελούμενοι). Το σύνολο των ωφελουμένων που έχουν ενταχθεί μέχρι στιγμής σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα εργασία ανέρχεται σε 114 και σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα κατάρτιση 76.

Με τη νέα πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης, για την οποία κατατέθηκαν συνολικά 41 αιτήσεις χρηματοδότησης και η οποία είναι σε διαδικασία αξιολόγησης, προβλέπεται η αύξηση του προϋπολογισμού του προγράμματος σε 15 εκ ευρώ ανά διετία και αναμένεται η αύξηση του αριθμού των ωφελουμένων νοικοκυριών σε 700, καθώς και ο αριθμός των Δικαιούχων Δήμων.

2. Επίδομα Στέγασης

Ως ενισχυτική παρέμβαση για την πρόληψη και αντιμετώπιση της στεγαστικής επισφάλειας νοικοκυριών χαμηλού ή μεσαίου εισοδήματος που διαμένουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία, υλοποιείται το πρόγραμμα του Επιδόματος Στέγασης. Το επίδομα παρέχει 70 έως 210 ευρώ το μήνα, ανάλογα με τη σύνθεση της ωφελουμένης μονάδας, έχει συνολικό ετήσιο προϋπολογισμό 400 εκατ. ευρώ από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ ο μέσος αριθμός των ωφελουμένων νοικοκυριών για το 2023 ανήλθε σε 264.531.

3. Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής Ανασφάλιστων Υπερηλίκων

Το εν λόγω επίδομα στεγαστικής συνδρομής ανασφάλιστων υπερηλίκων χορηγείται σε ανασφάλιστα μοναχικά άτομα, τα οποία έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67ο) έτος της ηλικίας τους ή ζεύγος ανασφάλιστων, συνδεόμενων με γάμο ή με σύμφωνο συμβίωσης, εκ

των οποίων τουλάχιστον ο ένας έχει συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67ο) έτος της ηλικίας του. (άρθρο 24 Ν.4756/2020). Το ύψος του επιδόματος ισούται με το ποσό του συμφωνηθέντος μισθώματος, με ανώτατο όριο το ποσό των τριακοσίων εξήντα δύο ευρώ (362,00 €). Σήμερα επιδοτούνται περίπου 700 υπερήλικες, με το ετήσιο ποσό, το 2023, να ανέρχεται σε 2.750.000 ευρώ.

4. Πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ»

Με το ν. 5006/2022 (239 Α΄) θεσπίστηκε το πρόγραμμα Κάλυψη, με το οποίο επιδιώκεται η αξιοποίηση του υφιστάμενου αποθέματος διαμερισμάτων του προγράμματος ΕΣΤΙΑ για την υλοποίηση προγράμματος κοινωνικής μίσθωσης. Στόχος του προγράμματος είναι η διάθεση ιδιωτικών κατοικιών με επιδοτούμενη μίσθωση σε νέους ηλικίας 25-39 ετών, δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος που δεν διαθέτουν ιδιόκτητη πρώτη κατοικία. Η επιλογή των ωφελούμενων γίνεται με αντικειμενικά κριτήρια με προτεραιότητα στις μονογονεϊκές, τις τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες, άτομα με αναπηρία και άλλες ευάλωτες ομάδες. Το πρόγραμμα καλύπτει το κόστος μίσθωσης της κατοικίας για διάστημα τριών ετών και τυχόν δαπάνες επισκευών και μεταφοράς οικοσκευής, όπου απαιτείται. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 21,5 εκατομμύρια ευρώ.

Το Υπουργείο συμπράττει για την υλοποίηση του προγράμματος με τους Δήμους ή συμπράξεις Δήμων μέσω προγραμματικής σύμβασης. Μέχρι σήμερα, έχουν στεγαστεί 195 νοικοκυριά/ 427 ωφελούμενοι.

5. Ταμείο Ανάκαμψης - Πιλοτικό Πρόγραμμα Οικονομικά Προσιτής Κατοικίας

Έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης πιλοτικό πρόγραμμα με τίτλο «Κοινωνική Στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες», το οποίο εφαρμόζεται στους Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης. Στόχος της προτεινόμενης παρέμβασης είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται ή βιώνουν έλλειψη στέγης μέσω της ένταξης μέρους του αδρανούς ιδιωτικού και δημόσιου στεγαστικού αποθέματος σε ένα σχήμα οικονομικά προσιτής ενοικιαζόμενης κατοικίας.

Η χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης περιλαμβάνει τα κόστη ανακαίνισης 100 διαμερισμάτων, 70 στο Δήμο Αθηναίων και 30 στο Δήμο Θεσσαλονίκης, καθώς και δαπάνες τεχνικής συνδρομής με συνολικό προϋπολογισμό 1.642.628 ευρώ.

Τέλος, θεωρώντας την απασχόληση ως τον ασφαλέστερο τρόπο εξόδου από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ καθώς και της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχουν ενταχθεί δράσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, για ανέργους ωφελούμενους του ΕΕΕ. Ειδικότερα, η Διεύθυνση Καταπολέμησης της Φτώχειας συμμετέχει στην υλοποίηση του έργου του Ταμείου Ανάκαμψης «Κοινωνική Επανένταξη Ευάλωτων Ομάδων»/ “Social Reintegration of the Most Vulnerable Groups” ως αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου ευθύνης, το οποίο στην προκειμένη περίπτωση είναι το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Στόχος του προγράμματος είναι η υποστήριξη των πλέον ευάλωτων ομάδων και συγκεκριμένα των ωφελουμένων του ΕΕΕ και αστέγων στην (επαν)ένταξή τους στην αγορά εργασίας μέσω : (α)

ανάπτυξης δεξιοτήτων μέσω προγραμμάτων κατάρτισης 10.000 ανέργων δικαιούχων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και (β) απασχόλησης, μέσω προγραμμάτων επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους. Ως φορέας υλοποίησης του έργου έχει οριστεί η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ).

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ